

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.320/2018/15.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Tibold Ágnes előadó bíró

. Bajnok István bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Orgován Ügyvédi Irodaüggyintéző: dr. Orgován István ügyvéd

Az alperes: I. rendű

II. rendű

III. rendű

IV. rendű

V. rendű

VI. rendű

VII. rendű

Az I. rendű alperes képviselője: Kovács, Baborják és Társa Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Baborják József ügyvéd

A II-III. rendű alperes képviselője:

A IV. rendű alperes képviselője: Dr. Pintér János ügyvéd

Az V. rendű alperes képviselője: Dr. Bankó Katalin Eszter ügyvéd

A VI. rendű alperes képviselője: Dr. Puskás Gábor Zoltán **A VII. rendű alperes képviselője:** Dr. Benke Gábor Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Benke Gábor ügyvéd

A per tárgya: elszámolás

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Ítéltábla, 16.Gf.40.366/2017/18. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Fővárosi Törvényszék, 36.G.45.205/2015/60. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a IV. rendű, V. rendű és VI. rendű alperessel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasítja, a jogerős ítéletet a joghatályos felülvizsgálati kérelemmel érintett körben hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 203.200 (kétszázháromezer-kétszáz) forint, a II. rendű és III. rendű alpereseknek személyenként 150.000 (százötvenezer) forint, a VII. rendű alperesnek 38.100 (harmincnolcezer-egyszáz) forint, a IV. rendű és VI. rendű alpereseknek személyenként 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint, az V. rendű alperesnek 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak - felhívásra - 1.500.000 (egymillió-ötszázezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű alperest 5.000-5.000 forint vagyoni betéttel a felperes mint beltág és a II. rendű alperes mint kültág alapította 1999. december 27-én. A tagok a társaság megalapításakor házastársak voltak.
- [2] Az I. rendű alperes 2000. május 5-én kelt bérleti szerződéssel 24 hónapra, bruttó 113.000 forint havi bérleti díj ellenében bérbe vett egy D típusú gépjárművet (a továbbiakban: perbeli gépjármű) a G Kft.-től (a továbbiakban: bérbeadó). A bérbeadó és az I. rendű alperes egyidejűleg opciós adásvételi szerződést is kötöttek, a gépkocsi vételárát 1.380.000 forintban, az átadás időpontját 2002. április 20. napjában határozták meg. A joggyakorlás feltételéül kikötötték, hogy vételi jogával a bérlő akkor élhet, ha nincs elmaradt tartozása és a gépkocsit üzemképes, a normál elhasználódásának megfelelő állapotban a bérbeadónak átadja.
- [3] Az I. rendű alperes 2000. május 5-én biztosítékként átadott a bérbeadó részére 1.380.000 forintot, a bérbeadó pedig vállalta, hogy amennyiben az I. rendű alperes nem él az opciós jogával, a biztosíték összegét legkésőbb 2002. április 20-ig visszafizeti.
- [4] A felperes és a II. rendű alperes házassága megromlott, életközösségük 2001 áprilisában megszakadt, utóbb a házastársi vagyonközösség megosztása tárgyában közöttük per is indult. A felperes tagsági jogviszonya az I. rendű alperesben 2001. május 29-én közös megegyezéssel megszűnt. A társasági szerződés módosítása folytán a felperes helyébe beltágként a II. rendű alperes lépett, az I. rendű alperes új kültágja a II. rendű alperes édesanyja, a VII. rendű alperes lett. 2002. március 1. és 2010. június 1. között az I. rendű alperes beltágja a III. rendű alperes volt, ekkortól ismét II. rendű alperes a beltág. Az I. rendű alperes 2012. október 1. napjától 2018. március 7-ig végelszámolás alatt állt.
- [5] A perbeli gépkocsit - a bérbeadó felhatalmazása alapján - a felperes használta a tagsági jogviszonya megszűnését követően is, a bérleti díjat változatlanul az I. rendű alperes fizette. Az I. rendű alperes 2002. február 10-én kelt levelében felszólította a felperest a gépkocsi 8 napon belüli visszaszolgáltatására, aminek a felperes nem tett eleget. Az I. rendű alperes az opciós szerződésben kikötött határidőben a vételi jogát nem gyakorolta. A felperes időközben, 2002. április 24-én vásárolt egy F gépjárművet, amelyhez 800.000 forint kölcsönt vett fel.
- [6] A bérbeadó 2004. március 26-án felszámolás alá került. A felszámoló 2004. augusztus 6-án a bérleti szerződést felmondta, és felszólította a felperest a gépjármű haladéktalan átadására. A 2004. augusztus 17-én kelt értesítésében arról tájékoztatta az I.

rendű alperest, hogy a biztosíték címén fennálló 1.380.000 forint követelését a felszámolási eljárás szabályai szerint érvényesítheti. Az I. rendű alperes hitelezői igényt nem jelentett be. A felperes a felszámolási eljárásban kiírt árverésen 2006 februárjában a perbeli gépjárművet megvásárolta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [7] A felperes 2006. március 22-én vagyoni részesedés megfizetése és kártérítés jogcímén terjesztett elő keresetet az I-III. rendű alperesek ellen. Az elsőfokú bíróság keresetnek részben helyt adó ítéletét a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.053/2013/11. számú végzésével hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította. A megismételt eljárásban hozott, a keresetnek szintén részben helyt adó ítélet ellen benyújtott fellebbezések folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 16.Gf.40.594/2014/7. számú részítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét a 2.500.000 forint összegű nem vagyoni kárigényét elutasító részében helybenhagyta, ezt meghaladóan - a perköltségre is kiterjedően - hatályon kívül helyezte, és újabb eljárás lefolytatását rendelte el.
- [8] A felperes a másodszorra megismételt eljárásban a keresetét többször módosította, további alperesekre is kiterjesztette, végleges keresetét az alábbiak szerint tartotta fenn:
- Elsődlegesen 7.263.893 forint tőke és kamatos kamatai megfizetésére kérte kötelezni az I. rendű alperest szerződésszegésből eredő kártérítés címén. Amennyiben követelése nem lenne végrehajtható az I. rendű alperestől, úgy mögöttes felelősségük alapján a II. és III. rendű alperesek egyetemleges kötelezését kérte az I. rendű alperes ellen előterjesztett keresetben foglalt összeg megfizetésére. Követelése összegét az alábbiak szerint részletezte: 3.031.150 forint tőke és járulékai iránti igényt a megállapodás elmaradása következtében keletkező nettó kárban jelölte meg. Ebből 2.641.150 forint a perbeli gépkocsi, 390.000 forint négy további ingóság ellenértéke, 1.299.065 forint „a jogszabály alapján felszámítandó járulék”, ami a 3.031.150 forint tőkeösszeg bruttósításából eredő tétel, amely után a felperesnek SZJA és EHO fizetési kötelezettsége keletkezik az I. rendű alperes helyett. 2.933.678 forint tőkére és járulékaira azon az alapon tartott igényt, hogy a megállapodás elmaradása következtében kényszerült egy F gépjárművet megvásárolni, amelyhez hitelt vett fel. A megvásárolt gépkocsi vételára és az ahhoz kapcsolódó kiadásai teszik ki a fenti összeget. Elsődleges kereseti kérelme ténybeli alapjaként előadta, hogy kilépésével kapcsolatos megállapodást az I. rendű alperes megszegte, nem adta a tulajdonába a perbeli gépjárművet, ezzel összefüggésben keletkezett az elsődleges kereseti kérelmében megjelölt kára.
- [9] A megállapodás érvénytelensége esetén, másodlagos keresetében az érvénytelenség jogkövetkezményeként a szerződés érvényessé, vagy

határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítását kérte, és ezen a jogcímen kérte az elsődleges kereseti kérelemben megjelöltekkel azonos követelés megfizetésére az I. rendű, mögöttesen a II-III. rendű alperes kötelezését.

- [10] Vagyilagosan előterjesztett harmadlagos keresetében a VII. rendű alperest kérte kötelezni 2.933.678 forint és járulékai megfizetésére. Előadása szerint a megállapodás elmaradása következtében a perbeli gépjármű helyett kényszerült másik gépkocsit vásárolni, így ez a kiadás a vagyonából hiányzik, kárként jelentkezik. A VII. rendű alperes jogellenes magatartása kimutatható abban, hogy megszerezte magának a kedvezményezetti jogot a perbeli gépjárműre, azonban a vételi jogával a bérbeadó felhívása ellenére nem élt, „hagyta azt elherdálni”. Állította, hogy a VII. rendű alperes maga is felelős jelen helyzet kialakulásáért, így „a fedezetelvonás relatív hatálytalansága okán”, valamint a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény 56. (a továbbiakban: 1997. évi Gt.) 56. § (3)-(4) bekezdése alapján felelősség-áttörés következtében egyetemleges felelősséggel tartozik a vagyoni és az alábbi nem vagyoni kár megfizetéséért.
- [11] A fenti kereseti kérelmei mellett nem vagyoni kártérítés jogcímen elsődlegesen az I. rendű alperest, valamint mögöttesen és egyetemlegesen a II. és III. rendű alperest, illetve egyetemlegesen a IV-VII. rendű alpereseket 15.000.000 forint megfizetésére kérte kötelezni. Előadása szerint az I. II., III. és VII. rendű alperesek és képviselőik a perben valótlan nyilatkozatokat tettek. Ezzel indokolatlanul meghosszabbították a per tartalmát és félrevezették a bíróságot. Mindeközben az I. rendű alperes végelszámolás alá került, ezáltal a tartozása behajthatatlanná vált. Az alperesek mindezzel megfosztották a felperest az önrendelkezési jogától, megsértették személyiségi jogait. A jogi képviselő alperesek asszisztáltak a tudott tények elhallgatásához, szakmai tudásukat rendeltetésellenesen használták fel, holott kötelességük lett volna a rosszhiszemű alperesek cselekményeitől elzárkózni.
- [12] Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Valamennyi jogcímen előterjesztett kereseti kérelem jogalapját és összecszerűségét is vitatták.
- [13] Az I. rendű alperes állította, nem jött létre közte és a felperes között megállapodás a felperes tagsági viszonya megszűnésével kapcsolatos elszámolás vonatkozásában, annak pontos tartalma sem tisztázott. Abban az esetben, ha a bíróság mégis megállapítja, hogy a megállapodás létrejött, úgy annak több jogcímen is megállapítható érvénytelenségére hivatkozott.
- [14] Az I. rendű alperes beszámítási kifogást terjesztett elő 2.678.382 forint összegben (ebből 1.383.000 forint óvadék, 390.000 forint négy felperesnél maradt ingóság értéke, és 905.382 forint a perbeli gépjármű után kifizetett nettó bérleti díjak összege).

Az első- és másodfokú ítélet

- [15] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes és az I. rendű alperes közötti megállapodást a határozathozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánította. Kötelezte az I. rendű alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 2.153.010 forintot és a tőke után az ítéletben meghatározott időpontoktól az ott meghatározott mértékű késedelmi kamatot. Kötelezte egyetemlegesen a II. és III. rendű alperest, hogy amennyiben az I. rendű alperes vagyona a tartozást nem fedezi, ennek megállapításától számított 15 nap alatt fizessék azt meg a felperesnek. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A nagyjórészt pervesztes felperest kötelezte az alperesek javára perköltség megfizetésére és leletezés terhével a le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megfizetésére.
- [16] Határozata indokolásában - utalva a Fővárosi Ítéltábla 16.Gf.40.594/2014/7. számú határozatában foglaltakra - rögzítette, a másodszorra megismételt eljárásban az alperesek továbbra is vitatták a megállapodás létrejöttét. Az elsőfokú bíróság azonban kötve volt a másodfokú bíróság iránymutatásához, amely rögzítette a megállapodás létrejöttét és annak lényeges tartalmát is, miszerint a perbeli gépjármű a felperes használatában marad és ő élhet majd kijelölt vevőként az I. rendű alperest megillető vételi joggal. A másodfokú bíróság emellett megállapította annak érvénytelenségét is. Ezzel ellentétes bizonyítékok a megismételt elsőfokú eljárásban sem merültek fel.
- [17] Az elsőfokú bíróság ezt követően vizsgálta, hogy a fenti (érvénytelen) megállapodás lehetetlenülése kinek a magatartására vezethető vissza, és megállapította, a teljesítés megghiúsulása az I. rendű alperesnek felróható okból következett be, mert a nyitva álló határidő alatt nem jelölte ki a felperest a vételi jog gyakorlására.
- [18] Az elsőfokú ítéletben foglaltak szerint a semmis szerződés jogkövetkezményét a megismételt eljárásban kellett levonni, annak hatályossá nyilvánítása útján, mert az 1997. évi Gt. nem zárta ki, hogy az érvénytelen szerződésből eredő vagyoni igényt a felperes az érvénytelenség jogkövetkezménye útján érvényesítse. Ezért az elsőfokú bíróság a megállapodást akként nyilvánította a határozathozatalig terjedő időre hatályossá, hogy rendelkezett a felperesi kötelezettség, azaz az I. rendű alperesi társaságból történő kilépésre vonatkozó ellenszolgáltatás megtérítéséről, melynek összegszerűségét az ítéletében részletesen levezette, figyelembe véve az I. rendű alperes részben alaposnak talált beszámítási kifogását. A II. és III. rendű alperes mögöttes felelősségét az 1997. évi Gt. 90. § (1) és (3) bekezdése alapján állapította meg.
- [19] A felperes nem vagyoni kártérítés iránti igényét az elsőfokú bíróság valamennyi alperessel szemben alaptalannak találta. Rögzítette, az alpereseknek a polgári perrendtartás szabályai alapján joguk van a keresettel szembeni védekezés

előterjesztéséhez, a keresettel kapcsolatos tények előadásához. Önmagában az, hogy a felperes alaptalannak és ellentmondásosnak találja a védekezést, még nem hoz létre kárkötelmet a felek között, mivel a törvényben biztosított jog gyakorlása nem minősíthető jogellenesnek. Nem állapítható meg az sem, hogy az ellentmondásos alperesi nyilatkozatok vezettek a per elhúzódsához. Az alperesek védekezésében előadottakat azért sem lehet a felperest sértő magatartásnak minősíteni, mert a bíróság a felperes keresetét csak részben találta alaposnak. A IV-VI. rendű alperesek felperes által állított szakmai inkompetenciája szintén nem értékelhető a felperes személyiségét sértő magatartásként.

- [20] A felperes, valamint az I-III. rendű alperes fellebbezése folytán eljárt másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - a perköltségre is kiterjedően - megváltoztatta, a megállapodás határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítását mellőzte, az I. rendű alperes, továbbá a mögöttesen felelős II. és III. rendű alperes marasztalásának tőkeösszegét 27.500 forintra leszállította, a felperes által az I-III. rendű alperesnek fizetendő perköltség összegét felemelte és rendelkezett a másodfokú perköltség viseléséről.
- [21] Az ítélet tábla nem észlelt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére alapot adó eljárási szabálysértést, és tekintettel arra, hogy nem merült fel további bizonyítás szükségessége, valamint a határozat megváltoztatásához szükséges tények a lefolytatott bizonyítás adataiból megállapíthatók voltak, érdemi határozatot hozott.
- [22] Az ítélet tábla fenntartva a korábbi határozataiban írtakat kifejtette, az 1997. évi Gt. 95. § (1) bekezdése szerint a társaságtól megváló beltaggal a tagsági jogviszony megszűnése időpontjában fennálló vagyon alapulvételével kellett elszámolni, a tag az elszámolás időpontjában meglévő pozitív vagyon arányos részének pénzben történő kifizetésére tarthatott igényt. A felek nem voltak elzárva attól, hogy az elszámolás tartalmát szabadon állapítsák meg, így például a társaság a kilépő tagnak járó értéket a pénzbeli térítés helyett természetben adja ki, vagy a kilépő tagot jelölje ki a társaságot megillető vételi jog gyakorlására. Ez a megállapodás azonban írásbeli alakhoz volt kötve, annak hiányában érvényesen nem jött létre. Utalt e körben az 1997. évi Gt. 7. §-ára, az ahhoz fűzött kommentárookra, amelyek értelmében a társasági jogban a főszabály az írásbeliség, illetve olyan - közelebbről meg nem határozott - egyéb forma, ami bizonyítható. Rögzítette, a megállapodás írásban történt létrejöttét egyik fél sem állította. A felperes ugyan hivatkozott arra, hogy a megállapodás a tagok gyűlésén történt, de azt nem bizonyította. A másodfokú bíróság megjegyezte, az rPtk. 375. § (1) bekezdése is írásbeli alakhoz kötötte a vételi jogra vonatkozó megállapodást, e szabályból is levezethető a vonatkozó kötelezettségvállalás írásbeli alakiséga.
- [23] Az ítélet tábla a fenti érvénytelenségi okot már a megelőző eljárásban hivatalból észlelte, erre tekintettel szükségtelen

vizsgálni az alperesek által előterjesztett érvénytelenségi kifogásokat. Az elsőfokú bíróság a másodfokú határozatban foglalt iránymutatástól eltérően, tévesen vizsgálta a semmis megállapodás tekintetében, hogy annak lehetetlenülése kinek róható fel. Az érvénytelenség általános jogkövetkezménye az, hogy arra jogot nem lehet alapítani, a teljesítés lehetetlenné válása, a teljesítés elmaradása kizárólag érvényes szerződés esetén értelmezhető, minderre tekintettel a felperes elsődleges kereseti kérelme nem vezethetett eredményre.

- [24] Figyelemmel arra, hogy a megismételt eljárásban új adatok, bizonyítékok nem merültek fel, az ítéletábla változatlan álláspontja szerint a megállapodás érvénytelensége folytán a felek elszámolását az 1997. évi Gt. 95. § (1)-(2) bekezdésében foglaltak szerint kell megejteni, a tagsági jogviszony megszűnés kori vagyoni állapot alapulvételével. Az rPtk. 237. §-a nem alkalmazható, nem kerülhet sor a szerződés hatályossá nyilvánítására sem. Az 1997. évi Gt. 9. § (2) bekezdése értelmében ugyanis az rPtk. rendelkezései csakis a társaságnak és a tagoknak az 1997. évi Gt.-ben nem szabályozott vagyoni és személyi viszonyaira alkalmazandók.
- [25] Az elsőfokú bíróság az I. rendű alperes 2001. május 29-i (a felperes kiválása időpontjában meglévő) vagyoni értéke megállapítása tárgyában szakértői bizonyítást folytatott, a szakértő feladatává tette az I. rendű alperes tényleges vagyoni helyzete figyelembevételével a felperesnek kifizetendő összeg meghatározását. Ennek keretében az I. rendű alperes tulajdonában álló Peugeot 206 típusú gépjármű forgalmi értékét igazságügyi közlekedési-műszaki szakértő állapította meg. A könyvszakértő a társaság forgalmi értéken alapuló vagyonértékét 5.000 forintban, ennek felperese jutó 50 %-át 2.500 forintban határozta meg. A felperes a szakvéleményt vitatta, kérdéseit, észrevételeit 32 pontban fogalmazta meg, azonban a feltett kérdések túlnyomó része nem a szakvélemény fogyatékoságának az rPp. 182. § (3) bekezdésében foglalt kiküszöbölésére irányult, hanem a szakvélemény olyan mértékű kiegészítését célozta, amelynek költségét a felperesnek kellett volna előlegezni, azonban azt nem vállalta. Ennek ellenére a szakértő egyértelmű indokát adta annak, hogy miért nem módosítható a cégérték a vételi jog értékével, illetve miért nem vehető figyelembe a perbeli gépkocsi az I. rendű alperes vagyonaként. Az ítéletábla a szakvélemény megállapításait túlnyomórészt elfogadta ítélezése alapjául, figyelemmel arra, hogy az megfelelt a vonatkozó bírói gyakorlatnak, ellentmondásmentes levezetést tartalmazott, ami a bizonyított tényekkel az alábbi kivételtől eltekintve összhangban állt, így további szakértői bizonyítás lefolytatását nem találta szükségesnek.
- [26] Az ítéletábla a perben rendelkezésre álló adatok alapján nem fogadta el a szakértő azon megállapítását, hogy bérbeadónál biztosítékként letétbe helyezett 1.380.000 forint nem vehető figyelembe az I. rendű alperes 2001. május 29-i vagyona megállapításakor. Ekkor ugyanis a bérleti szerződés futamideje még

nem járt le, az opciós jog még nem volt gyakorolható, a vételárral megegyező biztosíték bérbeadó általi igénybevételének feltételei nem álltak fenn, ezért az ítéltábla a vagyon megállapítását a biztosíték összegével módosította. Rögzítette továbbá, hogy a társszakértő a Peugeot típusú gépjármű forgalmi értékét utóbb módosította - amely összeget az I. rendű alperes nem vitatott - így ezen tételek figyelembevételével az I. rendű alperes vagyoni értéke a kiváláskor 1.435.000 forint, ennek a felperesre jutó fele összege 717.500 forint volt, amelyre a felperes igényt tarthat.

[27] Az ítéltábla ugyanakkor az I. rendű alperes beszámítási kifogását - az elsőfokú ítélettől eltérő körben és indokokkal - az 1.380.000 forint kártérítés tekintetében részben megalapozottnak találta. Rögzítette, a felperest az I. rendű alperes a vételi jog jogosultjaként nem jelölte ki, ennek ellenére felhívta a gépkocsi visszaszolgáltatására a 2002. február 10-én kelt felszólító levelében, azonban a felperes annak jogellenesen és felróhatóan nem tett eleget. A felperesnek nyilvánvalóan ismernie kellett a bérleti szerződés tartalmát, azt hogy a vételi jog gyakorlása, illetve annak hiányában a biztosíték I. rendű alperes részére történő visszaadása érdekében az I. rendű alperesnek a gépjárművet üzemképes, a normál elhasználódásnak megfelelő állapotban át kellett adnia a bérbeadónak. A bérbeadó a biztosítéknak legkésőbb 2002. április 20-án történő visszafizetését vállalta, és erre azért nem került sor, mert a felperes az autó átadását megtagadta. Az I. rendű alperes kára még a bérbeadó felszámolás alá kerülését megelőzően bekövetkezett, nem volt ezért jelentősége annak, hogy az I. rendű alperes a bérbeadó felszámolási eljárásában bejelentette-e a biztosíték iránti igényét. Ebből az következik, hogy a felperes magatartása és az I. rendű alperes kára között fennáll az okozati összefüggés, és a felperes nem tudta kimenteni magát a felelőssége alól, nem tudott ésszerű magyarázatot adni arra, hogy miért nem adta ki a tulajdonosnak a gépkocsit. Az I. rendű alperes azonban maga sem úgy járt el, ahogyan az az adott helyzetben elvárható lett volna, mivel a bérelt és finanszírozott gépjárművet nem saját gazdasági tevékenysége körében használta, hasznosította, hanem azt a felperesnek magáncélú használatra még azt követően is átengedte, hogy a felperes tagsági jogviszonya megszűnt. Mindezt a másodfokú bíróság 50-50 %-os kármegosztást alkalmazva az rPtk. 340. § (1) bekezdése alapján akként rendelkezett, hogy a felperesnek csak a fele összeget, 690.000 forintot kell az I. rendű alperes részére megfizetnie. A felperesnek járó 717.500 forint és a beszámítási kifogás fenti összegének különbözete adja ki a felperes rendelkező rész szerinti, elszámolás jogcímén fennálló megalapozott követelését.

[28] Az ítéltábla a harmadlagos kereseti kérelem körében rögzítette, hogy a felperes által hivatkozott fedezetelvonás egyik tényállási eleme sem áll fenn. A kültag az 1997. évi Gt. 101. § (1) bekezdése alapján - a jelen ügyben nem releváns kivételektől eltekintve - a betéti társaság tartozásaiért nem felel, így a VII. rendű alperes

sem fedezetelvonás címén, sem kültagként nem marasztalható. Felelőssége az 1997. évi Gt. 56. § (3) és (4) bekezdése alapján sem áll fenn, mert ezen rendelkezések a megszűnt gazdasági társaság kötelezettségeiért fennálló helytállást szabályozzák, azonban az I. rendű alperes nem került törlésre a cégjegyzékből.

- [29] A másodfokú bíróság teljes körűen osztotta az elsőfokú bíróság nem vagyoni kártérítés megfizetésére irányuló keresetet elutasító döntését és annak indokait. Rámutatott, az alperesek nem tanúsítottak olyan jogellenes, felróható magatartást, amellyel összefüggésben sérült volna a felperesnek bármely személyiségi joga. Utalt e körben az EBD2014.P.12. számon közzétett elvi határozatban foglaltakra is.
- [30] A jogerős ítélet mintegy két és fél oldal terjedelemben tartalmazza a perköltségre vonatkozó döntése indokait.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [31] A felperes felülvizsgálati kérelmében - tartalma szerint - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a keresetnek teljes egészében helyt adó döntés hozatalát, másodlagosan a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Külön kérte a perköltségre vonatkozó rendelkezés felülvizsgálatát, a megítélése szerint tévesen lerótt illetékek visszatérítéséről való rendelkezést. Állította, a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelmében 5 oldalon keresztül részletezett jogszabályi rendelkezésekbe ütközik, többek között sérti az rPp. 80. § (2) bekezdését, 206. §-át, az 1997. évi Gt. 7. §-át, 95. § (1) és (2) bekezdését, az rPtk. 78. § (1) és (2) bekezdését, 84. § (1) bekezdés c) pontját, 214. § (1)-(2) bekezdését, 216. §-át, 217. § (1)-(2) bekezdését, 296. § (1) bekezdését, 297. § (1) bekezdését, 318., 339. §-át, 340. § (1) bekezdését és 375. § (1) bekezdését. A perköltség tekintetében továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) több rendelkezésének megsértésére is hivatkozott.
- [32] A felperes álláspontja szerint közte és az I. rendű alperes között szóbeli megállapodás jött létre az elszámolással kapcsolatban. A felperes a kilépése feltételül szabta, hogy megkapja a perbeli gépkocsi és a módosított keresetében megjelölt ingóságok tulajdonjogát. E megállapodás a kilépésével hatályosult. A felperesnek az I. rendű alperes által történő, az opciós szerződésen alapuló kedvezményezettként való megjelölése valóban írásbeli alakhoz volt kötve, de ez nem keverendő össze a megállapodásra vonatkozó alakisággal. Az ítélet tábla tévedett, amikor jogszabályban előírt alaki követelmény (írásbeliség) megsértése miatt érvénytelennek tekintette a felek szóbeli megállapodását. Ilyen rendelkezést az 1997. évi Gt. 95. § (2) bekezdése nem tartalmazott, a 7. § (1) bekezdése pedig a társaság

számára írt elő kötelezettséget arra nézve, hogy távollevőkkel milyen módon kell közölnie a jogszabályban rögzített jognyilatkozatokat. E rendelkezésekből álláspontja szerint a kötelező írásbeliség nem vezethető le. Utalt arra is, ha az I. rendű alperes a megállapodást érvénytelennek tekintette, úgy azt haladéktalanul közölnie kellett volna a felperessel.

- [33] Az ítélet tábla a felek megállapodását a fentiek ellenére „jogszabályellenesen semmisnek vélelmezte”, ez esetben azonban az rPtk. 237. §-a szerint kellett volna az érvénytelenség jogkövetkezményét alkalmaznia. A felperes véleménye szerint ugyanakkor azzal, hogy a megállapodás tényét valamennyi eljárás bírósága megállapította és határozatában írásban rögzítette, megszüntette az érvénytelenséget kiváltó okot, azaz teljesítette az I. rendű alperes által elmulasztott és a bíróságok által hiányolt alaki követelményt, így a megállapodás hatályos és érvényes.
- [34] Az ítélet tábla ahelyett, hogy az érvénytelenségi okot kiküszöbölte volna, jogszabályellenesen áttért az 1997. évi Gt. 95. §-a szerinti elszámolási módra, ezzel meg nem engedett módon beavatkozott a betéti társaság tagjait érintő döntésbe. Az 1997. évi Gt. 47. §-a nem hatalmazza fel a bíróságot a tagok megállapodásának módosítására.
- [35] A felperes véleménye szerint az ítélet tábla az 1997. évi Gt. 95. § (1) bekezdését is tévesen alkalmazta, mert a mérlegadatokat összetévesztette a fennálló állapottal, az elszámolás során a forgalmi értéket kellett volna figyelembe venni. A 2001.06.10. keltezésű mérleg azért is alkalmatlan az elszámolásra, mert az I. rendű alperes a felperes kilépésének időpontja (2001.05.29.) és a mérleg kelte közötti időszakra vonatkozó főkönyvi kivonatot nem tudott bemutatni, a kilépés időpontjára pedig nem készült mérleg.
- [36] A felperes az rPp. 206. §-ának sérelmét lényegében abban jelölte meg, hogy a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a VII. rendű alperes nyilatkozatáról készült hangfelvétel tartalmát, amely bizonyítja, hogy a II. rendű alperes meggondolta magát, azért nem teljesítette a megállapodásban foglaltakat. Ez egyben alátámasztja azt a felperesi előadást, hogy az I. rendű alperes nem azért követelte vissza a felperestől a gépkocsit, hogy a felperest jelölje ki az opciós jog jogosultjaként. Azzal is jogszabályt sértett a másodfokú bíróság, hogy felülmérlegelte az elsőfokú ítéletet, pedig annak feltételei nem álltak fenn.
- [37] Az I. rendű alperes felróhatóan megtagadta az elszámolást a felperessel az 1997. évi Gt. 95. § (1) és (2) bekezdései szerint, ezzel a felperesnek a keresetében részletezett, több tételből álló kárt okozott. Szándékos károkozására tekintettel a felelőssége nem korlátozható az rPtk. 314. § alapján.
- [38] A felperes véleménye szerint az elszámolás szándékos megtagadása következtében nincs helye jelen ügyben beszámítási kifogás előterjesztésének, mert a szándékosan okozott kár megtérítésére irányuló követeléssel szemben azt az rPtk. 297. § (1) bekezdése, az opciós szerződésben megjelölt meghatározott cél miatt pedig a 296.

§ (1) bekezdése kizárja. Szándékos károkozásnak minősül a felperessel szembeni elszámolás megtagadása és a felperesi követelés lehetetlenítése céljából az I. rendű alperes végelszámolása. Nem tett eleget az I. rendű alperes a kárenyhítési kötelezettségének, mert lemondott a bérbeadónál letétbe helyezett összegről, amikor a VII. rendű alperest jelölte ki a vételi jog jogosultjaként, illetve azt nem követelte vissza a bérbeadótól.

- [39] A felperes előadta, a fedezetelvonás tényét támasztja alá, hogy a jogerős ítéletet követő két hét múlva az I. rendű alperes kikerült a végelszámolás alól, továbbá hogy a VII. rendű alperes anélkül vált kültaggá, hogy befizetést teljesített volna az I. rendű alperes részére, majd ezt követően együttműködött az I., illetve a II. rendű alperessel a felperessel szembeni tevékenységben. Ennek oka, hogy a felperest megillető vagyona az érdekeltségben álló családtagok – így a VII. rendű alperes is – igényt tartottak.
- [40] Az alperesek a fenti magatartásukkal a vagyoni káron felül a felperesnek nem vagyoni kárt is okoztak, megsértve számos személyiségi jogát, amelynek következtében a felperes tartósan kiszolgáltatottá vált, egészségében, életvitelében minőségromlás következett be. Hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiuma 1/2013. (VI.17.) számú kollégiumi véleményben foglaltakra.
- [41] A felperes megítélése szerint az alpereseknek az rPp. 80. § (2) bekezdése alapján nem ítéelhető meg a perköltség, figyelemmel arra, hogy magatartásuk az rPtk. 314. § (1) és (2) bekezdése szerinti szándékos, továbbá az életet, testi épséget és egészséget megkárosító szerződészegésnek minősül. Sérelmezte azt is, hogy II-III. rendű alperesek jogi képviselője nem igazolta, hogy áfa fizetésére köteles, a jogerős ítélet mégis áfával növelt összegben határozta meg az egyébként is eltúlzott ügyvédi munkadíjat. Téves a jogerős ítélet eljárási illetékre vonatkozó rendelkezése is, mert az eljárás 2006. március 20-i megindulásának időpontjában hatályos rendelkezések alapján kellett volna az illetéket megállapítani, figyelemmel az egyes adótörvények és ezzel összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 166. § (2) bekezdésére. A megismételt eljárásokban nem lett volna kötelezhető a feleperes illeték fizetésére, továbbá az illeték alapja is téves, mert a kamat és költségek a pertárgyértékbe nem számítanak bele. Kérte a túlfizetett illeték visszatérítéséről történő rendelkezést.
- [42] Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték. Az I. rendű alperes álláspontja szerint az érdemben helyes határozat indokolása több ponton iratellenes megállapítást és jogszabályba ütköző, téves jogi jogi következtetést tartalmaz, ezért kérte az ellenkérelmében foglaltaknak megfelelően az indokolás megváltoztatását. A IV-VI. további alperesek arra hivatkoztak, hogy a vonatkozásukban a felülvizsgálati kérelem nem felel meg az rPp. 272. § (2) bekezdésében foglaltaknak.

- [43] A felperes a felülvizsgálati tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a IV-VI. rendű alperesek vonatkozásában nem kívánt felülvizsgálati kérelmet előterjesztteni, ami abból tűnik ki, hogy őket a kérelem fejrészában nem tüntette fel.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [44] A Kúriának elsődlegesen - a felperes felülvizsgálati tárgyaláson tett nyilatkozatára tekintettel - a felülvizsgálat terjedelme tárgyában kellett állást foglalnia. A felperes a felülvizsgálati kérelmének petitumát az alábbiakban fogalmazta meg: kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az eldönthetőség mértékétől függően az elsőfokú bíróság „32.G.42.214/2013/29. határozatát fenntartani felperes kereseti kérelmében foglaltakkal kiegészítetten”. Kérelme ezt követően a IV-VI. rendű alperesekre vonatkozó indokolást nem tartalmazott. A felülvizsgálati tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a kérelmét nem kívánta kiterjesztteni a IV-VI. rendű alperesekre.
- [45] Az rPp. 272. § (2) bekezdése határozza meg a felülvizsgálati kérelem tartalmi követelményeit. Aszerint abban meg kell jelölni, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja (a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem), továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Az e jogszabályhelyet értelmező, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK véleményben foglaltak szerint e tartalmi elemek határozzák meg a Kúria felülvizsgálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. Mindebből következik, hogy a felperes felülvizsgálati kérelme csak akként volt értelmezhető, hogy az a teljes, vagyis az IV-VI. rendű alperesekre is vonatkozó kereseti kérelmének helyt adó döntés meghozatalára, azaz a jogerős ítélet teljes felülvizsgálatára irányult, ugyanakkor ezen alperesek vonatkozásában olyan tartalmi hiányosságban szenved, ami a felülvizsgálati kérelem e részének érdemi felülvizsgálatát kizárta. A velük szemben előterjesztetteknek tekintendő felülvizsgálati kérelmet a Kúria az rPp. 273. § (2) bekezdés a) pontja alapján hivatalból elutasította.
- [46] A Kúria a kifejtettekre tekintettel a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján az I-III. és VII. rendű alperesek vonatkozásában joghatályosan előterjesztett felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt nem találta jogszabálysértőnek.
- [47] A Kúria előljáróban rámutat arra, hogy a felülvizsgálati eljárás tárgya a jogerős ítélet, annak vizsgálata, hogy az a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e. A perben korábban született első- és másodfokú határozatokkal kapcsolatos hivatkozásokat, érveket ezért a Kúria nem vehette figyelembe.
- [48] A felperes az ügy érdekét érintően eljárási szabálysértésként az rPp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére hivatkozott. E

rendelkezés szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el. Ez a szabály tehát az ítéleti tényállás megállapítása körében végzett bírói mérlegelésre vonatkozik, amikor a bíróság a bizonyítás és a perben tett tényállítások vonatkozásában állást foglal azok hiteltérdemlősege, a bizonyítékok ereje, az ítéleti tényállás szempontjából való jelentősége tekintetében. Bár a felperes több vonatkozásban is állította ezen rendelkezés megsértését, a jogerős ítéletben megállapított tényállást és annak rögzítését, hogy az I. rendű alperes és a felperes között az elszámolással kapcsolatos szóbeli megállapodás jött létre, és milyen lényegi tartalommal, nem tette vitássá. Jogi érvelése szerint a másodfokú bíróság többszörösen téves jogi következtetésekre jutott, ez azonban nem a hivatkozott eljárási szabály, hanem a felülvizsgálati kérelemben megjelölt anyagi jogszabályok megsértését eredményezheti.

- [49] Nem sérti az rPp. 206. §-át az sem, hogy a másodfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget a VII. rendű alperes azon nyilatkozatának, ami a felperes megítélése szerint igazolja, hogy, az I. rendű alperes, illetve a képviselőjében eljáró II. rendű alperes azért nem teljesítette a szóban kötött megállapodást, mert utóbb meggondolta magát. A bíróságnak a perben releváns tényeket kell rögzítenie, jogi indokolásában a releváns, azaz az érdemi döntésre kiható bizonyítékokat kell értékelnie. A jogerős ítélet szerint érvénytelen megállapodás jogkövetkezményének levonása során a felperes által hivatkozott ezen körülmény még valósága esetén sem hatna ki a jogerős ítélettel elbírált másodlagos kereset alapján hozott döntésre, hiszen érvénytelen szerződésből nem származnak jogok és kötelezettségek, továbbá az érvénytelen szerződés bármely okból való nem teljesítése kártérítési kötelezettséget sem keletkeztet, ezért az érdemi döntésre kihatással nem bíró bizonyíték figyelmen kívül hagyása jogszabálysértést nem valósított meg.
- [50] A Kúria az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében foglaltakra tekintettel hangsúlyozza, az rPp. 271. § (1) bekezdés d) pontja a jogerős határozatnak csupán az indokolása ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmet kizárja. Az I. rendű alperes az indokolás megváltoztatását nem is ekként, hanem a felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, azonban a tényállás eltérő megállapítására a fentebb kifejtettek, a felülvizsgálati kérelem tartalmára tekintettel a Kúriának nincs eljárásjogi lehetősége, azért a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős ítéletben megállapított tényállásból kellett kiindulnia.
- [51] A felhívott anyagi jogszabálysértések körében a Kúriának elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az 1997. évi Gt. 95. § (2) bekezdése szerinti, a társaság és a tag között a tagsági jogviszony megszűnésével kapcsolatos elszámolásra vonatkozó megállapodás írásbeli alakhoz kötött-e, annak hiányában helytállóan

észlelte-e az ítéletábrla hlvatalból a megállapodás semmlsségét.

- [52] A Kúria egyetértett a jogerős ítéletben kifejtett állásponttal. Az 1997. évi Gt. 7. § (1) bekezdése szerint a törvényben előírt jognyilatkozatokat és határozatokat írásban vagy más bizonyítható módon kell a címzett tudomására hozni. Az 1997. évi Gt. 95. § (2) bekezdése értelmében a társaság és a társaságtól megváló tag közötti elszámolásnak a tagsági jogviszony megszűnésétől számított három hónapon belül kell megtörténnie, és a megváló tagot megillető vagyonhányadot készpénzben kell kifizetni, kivéve, ha eltérő tartalmú megállapodást kötnek. Ez a megállapodás olyan kölcsönös jognyilatkozatnak tekintendő, amely vagy írásbeli alakhoz kötött [7. § (1) bekezdés] vagy más bizonyítható módon történt közléshez. A Kúria e körben utal arra is, hogy az 1997. évi Gt. 9. § (1) bekezdése értelmében a törvény rendelkezései főszabályként kőgensek voltak, azoktól a tagok akkor térhetek el, ha ezt a törvény megengedte. Ilyen eltérést engedő szabály volt a 95. § (2) bekezdése, ugyanakkor az elszámolás kötelező módjától való eltérés tényének és konkrét tartalmának már ebből az okból is kétséget kizáró módon bizonyíthatónak kellett lennie. Ezen feltételek teljesülését azonban a felperes nem tudta bizonyítani.
- [53] A megállapodás írásba foglalását nyilvánvalóan nem pótolja az, hogy annak lényegi tartalmát a jogerős ítélet „írásban rögzítette”, ezen érvelésének jogszabályi alapját a felperes a felülvizsgálati kérelmében nem is jelölte meg.
- [54] Tévesen hivatkozott e körben a felperes az rPtk. 217. § (2) bekezdésére is, mert e rendelkezés (a teljesítésnek vagy egy részének elfogadásával a szerződés akkor is érvényessé válik, ha az alakiságot mellőzték) csak a felek által kikötött alakiság esetén érvényesül, jelen esetben pedig az írásbeliség követelménye a jogszabály rendelkezéséből fakadt. Egyébként is, a felperes elsődleges keresete éppen azon alapult, hogy az I. rendű alperes nem teljesítette a megállapodásban foglaltakat.
- [55] A megállapodás érvénytelenségének jogkövetkezménye tekintetében is maradéktalanul osztotta a Kúria a jogerős ítéletben kifejtett álláspontot. Az 1997. évi Gt. 9. § (2) bekezdése a gazdasági társaságnak és tagjainak csak a Gt.-ben nem szabályozott vagyoni és személyi viszonyaira rendelte alkalmazni az rPtk. szabályait. Ebből következik, ha az elszámolás szabályától a törvény megengedő rendelkezése alapján kötött eltérő megállapodás nem jött létre érvényesen, a társaság és a tag közötti elszámolásra az 1997. évi Gt. rendelkezései válnak irányadóvá, azaz nem az rPtk.-ban szabályozott jogkövetkezmények alkalmazandók, így nem irányadó az rPtk. 237. §-a sem, nincs lehetőség az érvénytelen megállapodás hatályossá nyilvánítására. Ezzel a bíróság nem módosította a felek megállapodását, hanem az elszámolást akként végezte el, hogy az érvénytelen, és érvényessé nem tehető megállapodásban foglaltakat nem alkalmazta, helyette a törvény rendelkezéseit alapul véve végezte el az elszámolást.
- [56] A felülvizsgálati kérelemben felhívott 1997. évi Gt. 47. §-ának

megsértése ezzel összefüggésben fel sem merülhet, már azon okból sem, hogy a felperes a felülvizsgálati kérelmében nem tette vitássá a jogerős ítélet azon megállapítását, miszerint a felperes nem bizonyította, hogy a megállapodásról társasági határozat született. Jelen per tárgya nem taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése.

- [57] A Kúria az elszámolás módja mellett annak összegszerű levezésével is egyetértett. Az ítélet táblája megalapozottan fogadta el ítélezése alapjául az alap eljárásban beszerzett - közlekedési-műszaki társszakértő bevonásával készült - könyvszakértői véleményt. Annak alapját a felperes tagsági jogviszonya megszűnésének időpontjára vonatkozó mérlegadatok képezték. A szakvélemény 2012. március 27-én kelt, abban a szakértő rögzítette, az alperesek a vizsgált időpontra vonatkozóan nem teljes körű nyilvántartásokat tudtak átadni, mivel jelentős idő telt el azóta, de a rendelkezésére bocsátott dokumentumok alapján kellő bizonyossággal el lehetett végezni a szakértői vizsgálatot. A hiányzó iratanyag ma már nyilvánvalóan nem pótolható, ezért volt szükség szakértői bizonyítás lefolytatására ahhoz, hogy meg lehessen állapítani az I. rendű alperes vagyonának értékét a kilépés időpontjában. Szemben a felülvizsgálati kérelemben írtakkal, a szakértő forgalmi értéken alapuló vagyoni értéket állapított meg azzal a megjegyzéssel, hogy ez becslési eljárással meghatározott érték, amely nem feltétlenül azonos a társaság vagyonának könyv szerinti értékével, de nem is zárja azt ki. A másodfokú bíróság a szakvéleményben foglaltakat mérlegelte, összevetette a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokkal, és azt éppen a felperes javára korrigálta. Kellően megindokolt, az iratokkal nem ellentétes mérlegelése a felülvizsgálati eljárásban a kialakult bírói gyakorlat szerint nem mérlegelhető felül.
- [58] A Kúria nem osztotta a felperes azon álláspontját, hogy kártérítés iránti igény lenne a per tárgya, az valójában elszámolás iránti igény, amellyel szemben a beszámítást az rPtk. 297. §-a nem zárja ki. Annak meghatározott célra rendeltsége (opció gyakorlása) az érvénytelen megállapodásra alapított érvelés, ezért a felperes ezen hivatkozása sem alapos. A felperes a beszámítási kifogás körében a fentieken túl azt is állította, hogy az I. rendű alperes nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének, mert nem jelentett be hitelezői igényt a bérbeadó ellen folyt felszámolási eljárásban. A Kúria rámutat, a felperes az elsőfokú eljárásban erre nem hivatkozott, bizonyítási indítvánnyal nem élt. Ezen hivatkozása legfeljebb abban az esetben vezethetne a beszámítási kifogás teljes vagy részleges elutasítására, ha igazolta volna, hogy hitelezői bejelentés esetén az I. rendű alperes kára a felszámolási eljárásban teljesen vagy részben megtérült volna. Ennek hiányában alaptalan a kárenyhítési kötelezettség megsértésére való hivatkozása.
- [59] A felperes a harmadlagos kereseti kérelme körében lényegében megismételte az e körben az eljárás megelőző szakaszaiban tett előadását. Ugyan felsorolta az általa megsértettnek ítélt jogszabályhelyeket, azonban nem mutatta be, nem vezette le, hogy a jogerős ítéletben megállapítottak mennyiben és milyen okból sértik azokat. A Kúria ezért csak utal arra, hogy a fedezetelvonás tényét nem támasztja alá az, hogy az I. rendű alperes végelszámolás alá került, mert a végelszámolás a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény 94. § (1) bekezdése szerint a nem fizetéseképtelen cégek jogutód nélküli megszűnésének eljárása, azaz az I. rendű alperes végelszámolása nem befolyásolja a jogos követelések kielégítését. Megjegyzi ugyanakkor, hogy az I. rendű alperes kültagja, a VII. rendű alperes fedezetelvonó magatartását az I. rendű alperes végelszámolása egyébként sem támaszthatná alá.
- [60] A felperes nem vagyoni kártérítési igénye tekintetében alaptalanul állítja az rPtk. 314. §-ának a megsértését, mert a hivatkozott jogszabályhely a szerződésszegésért való felelősség kizártságára vonatkozik, jelen ügyben pedig a felperes és az I. rendű alperes között nem jött létre érvényes szerződés, a II., III. és VII. rendű alperesek pedig nem álltak szerződéses jogviszonyban a felperessel. Ezen igényének ténybeli alapját a felperes maga sem szerződésszegésben jelölte meg. A Kúria egyebekben maradéktalanul egyetértett a perben eljáró bíróságok azon egyező álláspontjával, hogy a felperes nem vagyoni kárigénye megalapozatlan, figyelemmel a jogerős ítéletben felhívott,

az irányadó gyakorlatot tükröző EBD2014.P.12. számon közzétett elvi határozatban foglaltakra is.

- [61] Nem jogszabálysértőek a jogerős ítélet perköltségre, annak viselésére vonatkozó rendelkezései sem. A Kúria hangsúlyozza, maradéktalanul egyetértett a másodfokú bíróságnak a perköltség számítását, viselését érintő, részletesen megindokolt álláspontjával, azt megismételni nem kívánja. A felperes e körben releváns megsértett jogszabályként az rPp. 80. § (2) bekezdésére, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) és (6) bekezdésére, valamint a Módtv. 166. § (2) bekezdésére hivatkozott. A Kúria rámutat, a perköltség viselése körében nem vehető figyelembe az e körben szintén megjelölt rPtk. 314. § (1) és (2) bekezdésére való hivatkozás, mert az anyagi jogszabály a kereset érdemi elbírálásra során alkalmazandó, alkalmazható, a perköltség viselésére vonatkozó szabályokat pedig az eljárási törvény, az rPp. állapítja meg.
- [62] Az rPp. 80. § (2) bekezdése, annak nem csak a felperes által idézett részéből, hanem teljes szövegéből következően - szemben a felülvizsgálati kérelemben írtakkal - nem arra vonatkozik, ha az alperes a felperesnek felesleges költséget okoz azzal, hogy „perre kényszeríti”, mert a felperes jogosnak tekintett igényét nem elégíti ki önként, hanem arra az esetre, ha a fél a per során egyes perbeli cselekményeket sikertelenül végez, vagy egyes perbeli cselekményekkel indokolatlanul késedelmeskedik, avagy valamely határnapot vagy határidőt mulaszt, vagy más módon felesleges költségeket okoz. Ez esetben az ebből származó költségek viselésére a per eldöntésére való tekintet nélkül kötelezhető. A felperes felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott ilyen perbeli magatartásra egyik alperes részéről sem, érvelése azon alapult, hogy azért kell az alpereseknek a perköltséget viselniük, mert az I. rendű alperes szándékosan nem számolt el a felperessel, a többi alperes pedig ehhez asszisztált.
- [63] Az I-III. rendű alperesek a perben a csatolt megbízási szerződések alapján érvényesítették a perköltség igényüket, a jogerős ítélet az ügyvédi munkadíj mértékét aszerint állapította meg. Tévesen hivatkozik ezért a felperes a vonatkozásukban a felülvizsgálati kérelmében a IM rendelet 3. §-a szerint megállapítható munkadíjhoz viszonyított eltúlzott összegre. A további alperesek tekintetében az IM rendelet alapján megállapított munkadíj a megállapítható maximumot nem éri el, így nem ütközhet jogszabályba. A másodfokú bíróság az elsőfokú eljárás vonatkozásában megindokolta, hogy miért nem látta indokoltnak a kikötött megbízási díjak mérséklését az IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján, ezt cáfoló érvelést a felülvizsgálati kérelem nem tartalmazott, egyébként is a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozó mérséklés mellőzése nem valósíthat meg jogszabálysértést. Az ítélet tábla a másodfokú eljárásban az I-III. rendű alperesek által a megbízási szerződés alapján érvényesíteni kívánt megbízási díjat jelentősen mérsékelte, költségátalányt nem állapított meg, erre tekintettel az ügyvédi munkadíj másodfokú bíróság által megállapított mértéke vonatkozásában jogszabálysértés nem állapítható meg. A felperes bár hivatkozott arra, miszerint nem igazolt, hogy a II-III. rendű alperesek jogi képviselője áfa fizetésére köteles, és ennek hiányában jogszabálysértő a korábbi eljárásokban bruttó összegben megállapított munkadíj, megsértett jogszabályhelyet e körben nem jelölt meg, ezért ezen hivatkozása érdemben nem volt vizsgálható az rPp. 272. § (2) bekezdése és az azt értelmező, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK véleményben foglaltak alapján.
- [64] A felperes Módtv. 166. § (2) bekezdésére való hivatkozása is alaptalan. A Kúria az 1/2012. Közigazgatási-munkaügyi-polgári jogegységi határozatában (a továbbiakban: 1/2012. KJMJE) a bíróságokra kötelező jelleggel állást foglalt abban a kérdésben, hogy az Itv. 38. § (1) bekezdése szerint az eljárás megindításának a keresetlevél (a nemperes eljárás iránti kérelem), a fellebbezés, a perújítási, a felülvizsgálati kérelem előterjesztése minősül. Az Itv. alkalmazásában a bírósági eljárás egyes szakaszai, az elsőfokú és jogorvoslati eljárások egymástól elkülönülő, önálló illetékköteles eljárások. Ennek megfelelően a Módtv. rendelkezéseit az 1/2012. KJMJE 3. pontja értelmében a 2012. január 1-jét követően indult jogorvoslati (fellebbezési és felülvizsgálati eljárásokban) alkalmazni kell, tehát nem érvényesül ezen eljárások tekintetében a keresetlevél benyújtásakor

meghatározott illeték maximum. Jelen ügyben valamennyi jogorvoslati eljárás a fenti időpontot követően indult. A felperes fellebbezési eljárási illetékfizetési kötelezettsége tekintetében a Kúria visszautal a jogerős ítélet e körben írt - a felülvizsgálati kérelemben nem cáfolt - indokolására.

- [65] Mindezekre tekintettel a Kúria az I-III. és VII. rendű alperesek vonatkozásában jogszabálysértés nélkül meghozott jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [66] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelemre tekintettel a felperes köteles az I-III. és VII. alperesek jogi képviseleti munkadíjából álló eljárási költségének megfizetésére az rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése szerint. Ennek összegét a Kúria az I. és VII. rendű alperesek tekintetében - a csatolt megbízási szerződésre tekintettel - az IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján áfával növelt összegben, a II-III. rendű alperesek tekintetében az IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján nettó összegben határozta meg. A IV-VI. rendű alperesek felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetésére a Kúria a felperest az rPp. 80. § (2) bekezdése alapján kötelezte, tekintettel arra, hogy az ellenkérelmük benyújtására a [45] pontban kifejtettekre tekintettel indokoltan került sor. A felperes köteles továbbá a negyedleges kereseti kérelem tárgyi illetékfeljegyzési jogára tekintettel le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megfizetésére a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.
- [67] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [68] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2019. május 14.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Bajnok István bíró

A kiadmány hitelül:

/Seres Józsefné/
tiszttviselő